

پژوهشکده شورای نگهبان

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و
تأسیسات دولتی و عمومی

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۸۲

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۲۰

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان
اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات
دولتی و عمومی

استخراج، تنقیح و تدوین:

مصطفی مسعودیان

بازبین و ناظر علمی:

کاظم کوهی اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۸۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۹/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۶	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمانها و تاسیسات دولتی و عمومی**مصوب ۱۳۹۳/۲/۳****درآمد**

هیئت وزیران در راستای اختیار حاصل از ذیل اصل (۸۵) قانون اساسی و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها، شرکتهای و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷، «اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمانها و تاسیسات دولتی و عمومی» را بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۳ هیئت وزیران به تصویب رساند. پس از آن، این اصلاحیه جهت طی تشریفات قانونی مقرر در اصل (۸۵) قانون اساسی، جهت بررسی عدم مغایرت مفاد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۵۰۳۶۶/۱۴۱۰۶ مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۴ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۴، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۲۹۸ مورخ ۱۳۹۳/۴/۷ به هیئت وزیران اعلام کرد.

تاریخ مصوبه هیئت وزیران: ۱۳۹۳/۲/۳

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۳/۴/۴

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۲/۳ به پیشنهاد شماره ۷۰۴۳۸/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۸ وزارت راه و شهرسازی و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت - مصوب ۱۳۷۷^(۱) - تصویب کرد:

مواد (۱۲) و (۱۶) اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی (شرکت مادر تخصصی)^(۲) موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۰۷۶۳/ت/۳۱۰۵۴ هـ مورخ ۱۳۸۳/۶/۱۸ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲- هیئت مدیره سازمان از پنج عضو (یک نفر رئیس و دو نفر

۱. قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷/۱/۳۰: «موضوع استفساریه: آیا در مواردی که مجلس شورای اسلامی اجازه تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله مؤسساتی را که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به دولت داده است، اصلاح اساسنامه در هر مورد نیازمند کسب مجوز مجدد از مجلس شورای اسلامی است، یا اصلاح اساسنامه، که در واقع اصلاح تصمیم دولت است، بر عهده هیئت وزیران می‌باشد؟ نظر مجلس:

ماده واحده- هرگونه تغییر یا اصلاح اساسنامه‌هایی که به موجب تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت دولت واگذار شده است، چون تغییر نظر دولت محسوب می‌شود با هیئت وزیران است.»

۴. مواد (۱۲) و (۱۶) اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی (شرکت مادر تخصصی) مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۸: «ماده ۱۲- هیئت مدیره سازمان از سه عضو موظف (یک نفر رئیس و دو نفر عضو اصلی) تشکیل می‌شود. رئیس هیئت مدیره توسط اعضای هیئت مدیره تعیین می‌شود. اعضای هیئت مدیره علاوه بر وظایف اصلی، سرپرستی قسمتی از امور سازمان را به تشخیص رئیس هیئت مدیره نیز به عهده خواهد داشت.

ماده ۱۶- جلسات هیئت مدیره با حضور رئیس هیئت مدیره و حداقل یک نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات متخذه با اکثریت آرا (حداقل ۲ رأی موافق) معتبر است و تصمیمات آن در دفتر مخصوص ثبت و به امضای اعضای هیئت مدیره حاضر در جلسه می‌رسد.»

عضو موظف و دو نفر عضو غیر موظف) تشکیل می شود. رئیس هیئت مدیره توسط اعضای هیئت مدیره تعیین می شود. اعضای هیئت مدیره علاوه بر وظایف اصلی، سرپرستی قسمتی از امور سازمان را به تشخیص رئیس هیئت مدیره نیز به عهده خواهند داشت.

ماده ۱۶- جلسات هیئت مدیره با حضور رئیس هیئت مدیره و حداقل سه نفر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات متخذه با اکثریت آراء (حداقل سه رأی موافق) معتبر است و تصمیمات آن در دفتر مخصوص ثبت و به امضای اعضای هیئت مدیره حاضر در جلسه می رسد.

دیدگاه مغایرت

حکم ذیل ماده (۱۲) این مصوبه مبنی بر واگذاری سرپرستی قسمتی از امور سازمان به اعضای هیئت مدیره به تشخیص رئیس هیئت مدیره، مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی است؛ زیرا تعیین این موضوع امری است که ماهیت تقنینی دارد و بر اساس اصل (۸۵) قانون اساسی، انجام آن در صلاحیت مجلس و غیر قابل واگذاری به غیر است. بر این اساس، این مصوبه از این جهت، مغایر با قانون اساسی است.

دیدگاه عدم مغایرت

از آنجا که این مصوبه در مقام اصلاح اساسنامه‌ی سازمان مجری ساختمانها و تاسیسات دولتی و عمومی است و طبق ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷، هرگونه تغییر یا اصلاح اساسنامه‌هایی که به موجب تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت دولت واگذار شده است با هیئت وزیران است، حکم ذیل ماده (۱۲) این مصوبه مبنی بر واگذاری سرپرستی قسمتی از امور سازمان به اعضای هیئت مدیره به تشخیص رئیس هیئت مدیره، مغایرتی با اصل (۸۵) قانون اساسی ندارد. به عبارت دیگر، اقدام به تقنین در خصوص اساسنامه‌ی سازمانها و شرکت‌های دولتی توسط هیئت وزیران، در صورتی که این مجوز از سوی مجلس به هیئت وزیران واگذار شده باشد، طبق مفاد اصل (۸۵) قانون اساسی بلا اشکال است.

نظر شورای نگهبان

مصوبه‌ی مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه هیئت وزیران در خصوص اصلاحیه اساسنامه سازمان مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع شوند و از قوانین مخالف با شرع مطرو و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگساده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir